

Осередки філології

Ірина Попова

ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ Й ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА ДНІПРОВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА

Попова І., А. філол. н.,
проф. кафедри української
мови, декан ФУІФМ

Факультет розпочав свою історію з далекого 1918 р. Тоді до складу Катеринославського університету, створеного на базі вищих жіночих курсів, увійшло чотири факультети, серед яких був й історико-філологічний. Його першим деканом став доктор історичних наук, професор М. К. Любавський.

Становлення й розвиток цього підрозділу вишу тісно пов'язані з іменами таких видатних науковців, як І. І. Завадовський, М. Я. Немировський, О. М. Пешковський, Ю. Ф. Фогт, А. П. Шамрай, Д. І. Яворницький, котрі в різні роки входили до професорсько-викладацького складу факультету, вели велику науково-педагогічну діяльність, були авторами фундаментальних праць із мовознавства та літературознавства.

За столітню історію вишу у філологічній освіті та науці відбувалися істотні зміни. 1922 р. Катеринославський університет перетворено на Інститут народної освіти (ІНО), і на факультеті професійної освіти почало діяти літературно-лінгвістичне відділення, на якому готували мовознавців та літературознавців, працювала секція мови й літератури (1922–1930). 1930 р. на базі ІНО створено три інститути професійної освіти із трьома факультетами (філологічним, історичним і біологічним).

Після відновлення в Україні університетської освіти (1933) запрацював Дніпропетровський державний університет. 1938 р. в ньому відкрили як самостійний навчально-адміністративний підрозділ філологічний факультет із трирічним терміном навчання. З 1939 р. він перейшов на п'ятирічний термін підготовки фахівців.

У роки Другої світової війни університет з усіма підрозділами евакуйовано до міста Оренбурга (Чкалова), а після звільнення міста від загарбників викладачі й студенти повернулися з евакуації. Відтак 1 січня 1944 р. заняття на українському й російському відділеннях філологічного факультету відновлено.

Упродовж 1944–1971 рр. філологічну підготовку студентів забезпечував історико-філологічний факультет. 1962 р. в його складі з'явилося романо-германське відділення.

1972 р. відбулася реорганізація історико-філологічної освіти, після чого історичний та філологічний факультети запрацювали як самостійні підрозділи вишу.

Кінець ХХ ст. позначився в діяльності факультету багатьма позитивними змінами й передусім розширенням напрямів підготовки фахівців. 1989 р. створено кафедру російської мови як іноземної, яка 2003 р. отримала назву кафедри лінгвістичної підготовки іноземців у зв'язку з навчанням іноземних студентів. 1991 р. на факультеті відкрито відділення журналістики, 1993 р. — китайське відділення, а 1997 р. — японське. Набір студентів зі спеціальностей “Образотворче мистецтво” та “Дизайн” розпочато 1995 і 1998 рр. відповідно, а зі спеціальності “Філологія (переклад)” — із 2010 р.

Філологічний факультет став “колискою” для кількох інших: 1993 р. із його складу виокремлено факультет української філології та мистецтвознавства (декан – професор І. С. Попова), а 1996 р. — факультет систем і засобів масової комунікації (професор В. Д. Демченко).

У 2005 р. на базі філологічного факультету й факультету української філології та мистецтвознавства створено факультет української й іноземної філології та мистецтвознавства. Деканом новоствореного підрозділу стала доктор філологічних наук, професор І. С. Попова. У різні роки факультет успішно очолювали доцент В. Т. Плахотишина (1944–1958), доцент Г. І. Макарова (1958–1959), доцент В. О. Шадура (1959–1962), доцент В. О. Власенко (1962–1966), професор Ф. С. Павлов (1967–1968), доцент М. П. Ковальський (1969–1970), професор Д. Х. Баранник (1971–1988), професор І. І. Меншиков (1988–2002), доцент О. В. Родний (2002–2005).

У складі факультету функціонує 13 кафедр: української мови (доцент М. С. Ковальчук), української літератури (доцент Н. П. Олійник), зарубіжної літератури (професор О. І. Романова), англійської філології (доцент А. І. Анісімова), германської філології (доцент Я. В. Ковальова), романської філології (доцент І. С. Кірковська), загального та слов'янського мовознавства (професор Т. С. Пристайко), перекладу та лінгвістичної підготовки іноземців (професор О. І. Панченко), порівняльної філології східних та англослов'янських країн (професор В. І. Ліпіна), образотворчого мистецтва та дизайну (доцент В. О. Корсунський), іноземних мов для гуманітарних спеціальностей (професор Е. П. Гончаренко), іноземних мов для соціально-економічних спеціальностей (доцент В. М. Ваняркін), іноземних мов для інженерно-технічних та природничих спеціальностей (доцент Л. Ф. Пономарьова).

Викладачі й студенти мають змогу провадити наукову роботу в межах держбюджетних тематик кафедр, які охоплюють актуальні проблеми мови, літератури, мистецтва. Результати своєї наукової діяльності оприлюднюють у фахових факультетських та університетських збірниках, на регіональних, усеукраїнських і міжнародних наукових конференціях, які регулярно проводить факультет, а також в інших вишах України та за кордоном.

Підрозділ здійснює підготовку бакалаврів за напрямками “Дизайн”, “Образотворче мистецтво”, “Філологія (українська мова та література)”, “Філологія (російська мова та література)”, “Філологія (англійська мова та література)”, “Філологія (німецька мова та література)”, “Філологія (французька мова та література)”, “Філологія (китайська мова та література)”, “Філологія (японська мова та література)” “Філологія (переклад)” із подальшим продовженням навчання за ОКР “магістр” (напрямок “Філологія”) з відповідної спеціальності.

Наші студенти, окрім основної іноземної мови, мають змогу вивчати на вибір другу та третю іноземні мови, серед яких польська, словацька, португальська, іспанська, італійська тощо.

На факультеті функціонують аспірантура зі спеціальностей “Українська мова”, “Українська література”, “Порівняльне літературознавство”, “Російська мова”, “Германські мови”, “Література зарубіжних країн”, “Російська література”; докторантура зі спеціальностей “Українська мова”, “Література зарубіжних країн”, “Російська мова”, “Російська література”.

Зараз на факультеті навчається близько 1400 студентів, 25 аспірантів і пошукувачів та працює понад 210 викладачів, серед яких 115 кандидатів наук, доцентів, 18 докторів наук, професорів. Це висококваліфіковані спеціалісти, віддані своїй справі люди.

Упродовж багатьох років діють дві спеціалізовані вчені ради: докторська Д. 08.051.12 для захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) філологічних наук зі спеціальностей 10.01.02 – російська література та 10.01.04 – література зарубіжних країн (голова – доктор філологічних наук, професор В. А. Гусев) і К. 08.051.05 для захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук зі спеціальностей 10.02.01 – українська мова та 10.02.02 – російська мова (голова – доктор філологічних наук, професор І. С. Попова). Завдяки результативній роботі цих структур факультет та інші виші нашої держави отримали сотні спеціалістів-філологів вищої кваліфікації.

Випускники факультету мають змогу працевлаштуватися в закладах освіти всіх рівнів акредитації, у засобах масової інформації, туристичних агентствах, Державній міграційній службі. Вихованці факультету успішно працюють як редактори, музейно-архівні співробітники, референти, перекладачі, художники-оформлювачі, дизайнери, мистецтвознавці, провадять творчу й наукову діяльність.

Факультет співпрацює з українськими й закордонними вищими навчальними закладами, зокрема Київським національним університетом ім. Т. Г. Шевченка, навчальними закладами Харкова, Львова, Чернівців, Запоріжжя, Кривого Рогу, Полтави, Люблінським університетом ім. М. Кюрі-Склодовської (Польща), університетом Ле Мен (Франція), Німецькою службою академічних обмінів (DAAD). Студенти й викладачі проходять стажування в навчальних закладах Франції, Китаю, Японії, Швеції, США, Угорщини, Канади та інших країн світу.

Колектив факультету плідно працює над невпинним розвитком наукового, дослідницького і творчого потенціалу молодого покоління та пишається своїми випускниками — видатними письменниками й діячами культури, науковцями й журналістами, такими як О. Гончар, П. Загребельний, Л. Залата, І. Нечай,

М. Семенюк, А. Шкляр, І. Сокульський, Ю. Буряк, В. Буряк (Селіванов), І. Рябчій, С. Бурлаков, Н. Нікуліна, Л. Голота, В. Корж, Леся Степовичка, С. Стаховський, Л. Стрюк, О. Царук, професори О. Трубачов, М. Жовтобрюх, М. Коломієць, В. Микитась, О. Тараненко, Д. Баранник, Н. Сологуб, В. Горпинич, І. Меньшиков, Л. Столярова, Є. Отін, В. Демченко, О. Турган, В. Соболю, М. Гуменний, А. Приходько, В. Сілін, В. Ніконова, Н. Пасхар'ян, О. Калашнікова, розробники передових методик навчання іноземних мов С. Пулін, В. Соловов, народний артист України В. Крачковський та ін. Переконані, що наші випускники – це соціально активні, патріотичні громадяни, які спрямовують свою діяльність на розбудову рідної держави.

Отримано 20 лютого 2017 р.

м. Дніпро

